

22. 8. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Náklady vymáhání pohledávek v insolvenčním řízení

V rámci insolvenčního řízení jsou do majetkové podstaty často zahrnuty pohledávky dlužníka, které musí být vůči povinným soudně vymáhány příslušným insolvenčním správcem. Ne vždy však jsou současně v rámci majetkové podstaty dostupné prostředky k soudnímu vymáhání. To ovšem neznamená, že by insolvenční správce měl ve vztahu k vymáhání takových pohledávek zůstat nečinný. Jaký tedy má být postup insolvenčního správce za účelem maximalizace zhodnocení majetkové podstaty?

Jednou z povinností insolvenčního správce je uplatnit a vymáhat ve prospěch majetkové podstaty dlužníkovy pohledávky v souladu s ustanovením § 294 odst. 1 zákona č. [182/2006](#) Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**InsZ**“). Primárně by měl insolvenční správce uplatnit pohledávku přímo proti dlužníkovu úpadci a v případě, že tato pohledávka nebude uhrazena dobrovolně, insolvenční správce může přistoupit k jejímu uplatnění v soudním řízení. Případné soudní řízení zahájené za účelem vymožení dlužníkovy pohledávky pak není incidenčním sporem, ale jedná se o „běžný“ soudní spor, kdy pohledávka je uplatňována insolvenčním správcem.

Před podáním žaloby by měl insolvenční správce posoudit s povinností odborné péče dle ustanovení § 36 InsZ pravděpodobnost úspěchu v soudním řízení, tj. zvážit efektivnost vymáhání a nepodávat žalobu, pokud by se vymáhání jevílo neúspěšným. Insolvenční správce je dále zproštěn povinnosti vymáhat pohledávky, pokud jsou náklady na uplatnění a vymáhání pohledávek neúměrně vysoké nebo je nelze krýt z majetkové podstaty v souladu s ustanovením § 294 odst. 2 InsZ. Při posuzování výnosu vymáhání je tyto náklady potřeba poměřovat i s jejich případným výnosem. Za neefektivní vymáhání pohledávek je nutno označit vymáhání, kdy za cenu byť minimálních nákladů bude dosaženo nulového výnosu. Insolvenční správce není povinen vymáhat pohledávky ani v případě, že stav majetkové podstaty neumožňuje hrazení nákladů na jejich uplatnění a vymáhání.

Nicméně i v případě, kdy nedostatek dostupných aktiv v majetkové podstatě neumožňuje insolvenčnímu správci iniciovat soudní řízení, insolvenční správce může využít alternativních způsobů financování soudního vymáhání pohledávek, zejména uhrazení nákladů právního zastoupení. Insolvenční správce může požádat věřitele o poskytnutí zálohy k úhradě předmětných nákladů. Věřitelé jsou oprávněni zálohu poskytnout na základě rozhodnutí věřitelského výboru se souhlasem insolvenčního soudu podle ustanovení § 39 odst. 1 InsZ. Další možností je uzavření smlouvy o financování vymáhání pohledávek insolvenčním správcem s externím subjektem v rámci výkonu správy majetkové podstaty dle ustanovení § 230 odst. 1 písm. d) InsZ.

V této souvislosti je však zapotřebí upozornit na potenciální odpovědnost insolvenčního správce, která může vzniknout v důsledku jeho porušení povinnosti postupovat s odbornou péčí. Tato problematika byla řešena v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2017, sp. zn. 29 Cdo 2737/2014, publikovaném ve Sbírce rozhodnutí pod č. R 79/2018. V rámci tohoto řízení bylo rozhodováno o pohledávce z titulu náhrady škody, která měla dle žalobce vzniknout v důsledku toho, že si konkursní správce před zahájením soudního řízení nevyžádal od konkursních věřitelů zálohu na krytí náhrady nákladů řízení. Konkursní správce byl následně neúspěšný při vymáhání pohledávky jak před soudem 1. stupně, tak i před soudem 2. stupně a vznikla mu povinnost k úhradě nákladů řízení. V konkursní podstatě ovšem již nebyly prostředky ke splnění této povinnosti.

Nejvyšším soudem bylo konstatováno, že účelem věřiteli poskytované zálohy je krytí nákladů, jež jsou hrazeny konkursním správcem jako žalobcem před ukončením sporu. Jejím účelem tudíž není zajištění ochrany majetkových zájmů odpůrce. Nejvyšší soud proto rozhodl, že konkursní správce neporuší povinnost odborné péče tím, že si nevyžádá zálohu k pokrytí potenciální náhrady nákladů v případě neúspěchu v soudním sporu. Lze tak mít za odůvodněné, že obsahem odborné péče insolvenčního správce při zvažování financování soudního sporu by mělo být zejména posouzení schopnosti průběžně hradit své náklady řízení.

Pokud insolvenčnímu správci věřitelé poskytnou zálohu k úhradě výdajů souvisejících s vymáháním pohledávek ve prospěch majetkové podstaty, pak se bude pohledávka věřitelů na vrácení zálohy řadit mezi pohledávky za majetkovou podstatou na základě ustanovení § 168 odst. 1 písm. d) InsZ. V případě, kdy insolvenční správce využije externího financování pro úhradu výdajů spojených s vymáháním pohledávek, budou se tyto náklady řadit mezi pohledávky za majetkovou podstatou, které vznikly po rozhodnutí o úpadku, a to v souladu s ustanovením § 168 odst. 2 písm. b) InsZ. Jako takové se proto nepřihlašují u insolvenčního soudu, ale přímo u osoby s dispozičními oprávněními k majetkové podstatě. Pohledávky za majetkovou podstatou je možné uspokojit kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení a v případě, kdy je úpadek řešen konkursem, má jejich vypořádání prioritu.

Jakub Kolda

[Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář](#)

Florentinum
Na Florenci 15,
110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 385 333
Fax: +420 225 385 444
e-mail: wl@weinholdlegal.com

Další články:

- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [Srážka za prodej v insolvenční při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční – judikaturní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)